

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w województwie dolnośląskim w latach 2017-2019

30.12.2020 r.

 78,0%

Wzrost nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych

 69,1%

Wzrost nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych

W województwie dolnośląskim aktywność innowacyjną w latach 2017-2019 wykazało 23,4% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 15,7% przedsiębiorstw usługowych (wobec odpowiednio 21,7% i 13,7% przeciętnie w kraju). Nakłady finansowe na działalność innowacyjną w przemyśle poniosło 14,3% dolnośląskich przedsiębiorstw, a w sektorze usługowym – 11,6% (wobec odpowiednio 14,4% i 8,5% przeciętnie w kraju). Nakłady na działalność innowacyjną poniesione w 2019 r. w przedsiębiorstwach przemysłowych wyniosły 2170,5 mln zł, a w przedsiębiorstwach usługowych – 826,1 mln zł.

Udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ogółem wyniósł 9,6% w przedsiębiorstwach przemysłowych, a w usługowych – 2,6%. (wobec odpowiednio 9,3% i 3,0% przeciętnie w kraju).

Działalność innowacyjna to całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji.

Przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie i innowacyjne

Aktywność innowacyjną w latach 2017-2019 (tj. wdrożenie przynajmniej jednej innowacji produktowej lub procesów biznesowych, bądź realizację przynajmniej jednego projektu innowacyjnego przerwane, zaniechane i niezakończone) zadeklarowało 23,4% przedsiębiorstw przemysłowych, plasując województwo dolnośląskie na 6. miejscu wśród województw, a w sektorze usługowym 15,7% przedsiębiorstw usługowych - 4. miejsce wśród województw. Przedsiębiorstwa nieaktywne innowacyjnie stanowiły w przemyśle 76,6%, a w usługach 84,3%. W skali całego kraju odsetek przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie wynosił odpowiednio 21,7% w przemyśle oraz 13,7% w sektorze usługowym.

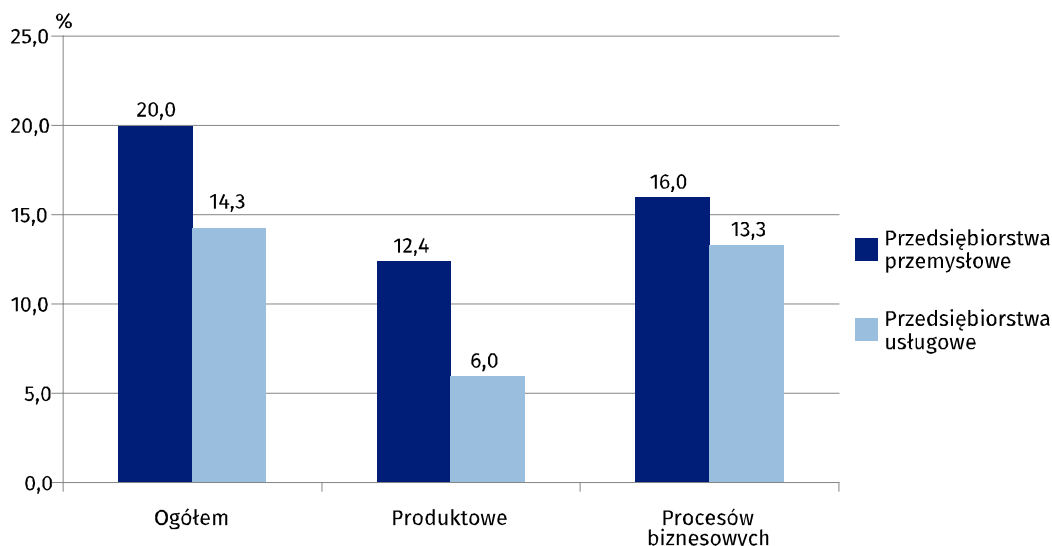
W województwie dolnośląskim udział innowatorów, którzy w okresie trzyletnim 2017-2019 wdrożyli przynajmniej jedną innowację (nowy lub istotnie ulepszony produkt bądź nowy lub istotnie ulepszony proces biznesowy) osiągnął w sektorze przemysłowym wielkość 20,0% (wobec 18,9% w kraju), a w sektorze usługowym 14,3% (wobec 11,9% przeciętnie w kraju).

Zatem, średnio na 100 przedsiębiorstw przemysłowych zatrudniających powyżej 9 osób, przypadało 77 jednostek, które nie prowadziły działalności innowacyjnej oraz 23 – prowadzące taką działalność, a spośród nich zdecydowana większość - 20 jednostek z sukcesem dokonała faktycznego wdrożenia innowacji (w latach 2016-2018 odpowiednio: 21 jednostek). W przypadku sektora usługowego średnio na 100 przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób, przypadało 16 aktywnych innowacyjnie, spośród których 14 z sukcesem dokonało faktycznego wdrożenia innowacji (w latach 2016-2018 odpowiednio: 14 jednostek).

Zarówno innowacje produktowe, jak i innowacje procesów biznesowych, częściej wprowadzały przedsiębiorstwa przemysłowe niż usługowe

W latach 2017-2019 innowacje zostały wprowadzone przez mniejszy odsetek przedsiębiorstw niż w latach 2016-2018. Szczególnie zmniejszył się odsetek innowatorów w sektorze usługowym

Wykres 1. Odsetek przedsiębiorstw, które w latach 2017-2019 wprowadziły innowacje

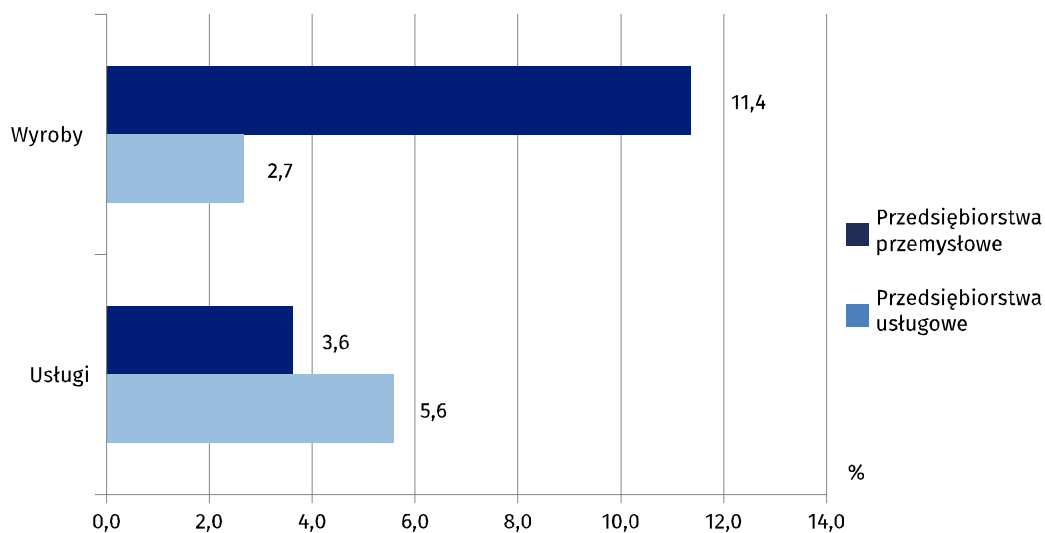

Rozpatrując działalność innowacyjną według rodzaju wprowadzonych innowacji produktowych stwierdzono w sektorze przemysłowym, podobnie jak w skali kraju, wyższy odsetek przedsiębiorstw, które wprowadziły na rynek przynajmniej jeden nowy lub istotnie ulepszony wyrób (11,4% jednostek), niż które wdrożyły nową lub istotnie ulepszoną usługę (3,6%). Przeciętnie w kraju udziały te kształtowały się odpowiednio 12,5% i 3,9%.

Natomiast w sektorze usługowym w ogólnej liczbie przedsiębiorstw objętych sprawozdawczością nt. działalności innowacyjnej, podmioty, które wprowadziły na rynek przynajmniej jedną nową lub istotnie ulepszoną usługę stanowiły wyższy odsetek (5,6%), niż podmioty, które wprowadziły przynajmniej jeden nowy lub istotnie ulepszony wyrób (2,7%).

Przeciętnie w kraju udziały te kształtowały się odpowiednio 4,7% i 3,1%.

Wykres 2. Przedsiębiorstwa, które w latach 2017-2019 wprowadziły innowacje produktowe

Innowacje procesów biznesowych wdrożyło 16,0% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 13,3% przedsiębiorstw usługowych. Przedsiębiorstwa przemysłowe najczęściej wprowadzały:

- nowe lub ulepszone metody wytwarzania produkcji) wyrobów lub świadczenia usług (w tym rozwoju wyrobów lub usług (10,0% badanych przedsiębiorstw);
- metody księgowania lub inne czynności administracyjne (8,0%).

Przedsiębiorstwa usługowe najczęściej wprowadzały:

- nowe lub ulepszone metody przetwarzania informacji lub komunikacji (6,3%);
- nowe lub ulepszone metody marketingowe w zakresie opakowań, kształtowania cen produktów, technik promocji, lokowania produktów lub usług posprzedażowych (6,0%);
- zasady działania wewnątrz przedsiębiorstwa lub w relacji z otoczeniem (6,0%).

Wykres 3. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które w latach 2017-2019 wprowadziły innowacje procesów biznesowych

W województwie dolnośląskim w sektorze przemysłowym wysokimi odsetkami przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych wyróżniły się podmioty, których rodzaj działalności związany był m.in. z takimi działaniami PKD jak: „produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych” (57,4%), „produkcja urządzeń elektrycznych” (47,6%) oraz „produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych” (31,9%).

Tablica 1. Przedsiębiorstwa przemysłowe innowacyjne w latach 2017-2019 według wybranych rodzajów działalności (działy PKD)

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa, które wdrożyły innowacje		
	ogółem	produktowe	procesów biznesowych
	w %		
Przetwórstwo przemysłowe	20,8	13,4	16,5
Produkcja artykułów spożywczych	21,6	11,9	15,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	57,4	42,6	42,6
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	31,9	24,7	24,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	23,9	22,4	9,0
Produkcja urządzeń elektrycznych	47,6	30,5	32,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	29,5	21,8	26,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	14,5	7,1	13,3

Tablica 2. Przedsiębiorstwa, które wprowadziły innowacje w latach 2017-2019 według liczby pracujących

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa, które wdrożyły innowacje		
	ogółem	produktowe	procesów biznesowych
	w %		
Przedsiębiorstwa przemysłowe	20,0	12,4	16,0
liczba pracujących:			
10-49	12,2	6,1	8,4
50-249	31,1	19,9	27,2
250 i więcej	55,8	47,1	51,2
Przedsiębiorstwa usługowe	14,3	6,0	13,3
liczba pracujących:			
10-49	11,0	4,0	10,5
50-249	25,9	12,5	22,5
250 i więcej	56,0	34,0	56,0

Skłonność przedsiębiorstw do podejmowania działalności innowacyjnej oraz skuteczność we wprowadzaniu na rynek innowacji determinowana jest również przez wielkość przedsiębiorstwa mierzoną liczbą pracujących. Przedsiębiorstwa duże (o liczbie pracujących 250 i więcej osób) wprowadzają innowacje częściej niż przedsiębiorstwa małe (10-49 pracujących) i średnie (50-249 pracujących). W sektorze przemysłowym w klasie dużych podmiotów udział dolnośląskich przedsiębiorstw, które wprowadziły na rynek w latach 2017-2019 przynajmniej jedną innowację kształtował się na poziomie 55,8%, a klasie podmiotów średnich – na poziomie 31,1%. W klasie podmiotów małych odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych wynosił 12,2%, czyli ponad 2,5-krotnie mniej niż w klasie przedsiębiorstw średnich oraz ponad 4,5-krotnie mniej niż w klasie przedsiębiorstw dużych.

Analizując zbiorowość podmiotów gospodarczych z sektora usługowego objętych badaniem z zakresu działalności innowacyjnej, stwierdzono również znaczne dysproporcję w odsetkach innowatorów między poszczególnymi klasami przedsiębiorstw – od 11,0% wśród podmiotów małych do 25,9% w klasie podmiotów średnich i następnie do 56,0% – dużych (co stanowiło ponad 5-krotnie więcej niż wśród podmiotów małych).

Nakłady na działalność innowacyjną

W 2019 r. nakłady finansowe na działalność innowacyjną poniosło 14,3% dolnośląskich przedsiębiorstw przemysłowych, na zbliżonym poziomie, jak w 2018 r., co dawało 7. miejsce wśród województw (przy przeciętnej wielkości w kraju na poziomie 14,4%).

W przypadku sektora usługowego w skali roku w większym stopniu zwiększyła się skłonność do inwestowania w działalność innowacyjną. Nakłady finansowe na działalność innowacyjną poniosło w 2019 r. 11,6% dolnośląskich przedsiębiorców (o 1,9 p.proc. więcej niż w 2018 r.). Przeciętnie w kraju odsetek przedsiębiorstw sektora usługowego ponoszących nakłady na działalność innowacyjną osiągnął w 2019 r. poziom 8,5%. W przeciwieństwie do sektora przemysłowego, w województwie dolnośląskim odnotowano wyższą wartość wskaźnika niż przeciętnie w kraju, co dawało 2. miejsce w kraju.

Analizując przedsiębiorstwa według klas wielkości, stwierdzono, że na Dolnym Śląsku, analogicznie jak w innych częściach kraju, nadal podmioty duże angażowały środki finansowe w działalność innowacyjną znacznie częściej niż podmioty małe i średnie. W 2019 r. w przemyśle średnio na 100 dolnośląskich przedsiębiorstw małych, tj. o liczbie pracujących od 10 do 49 osób, przypadało 8 podmiotów, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną, natomiast w średnich - 21, a w dużych, o liczbie pracujących powyżej 249 osób - średnio 50.

Przedsiębiorstwa duże (w sektorze przemysłowym i w usługowym) wprowadzały innowacje częściej niż przedsiębiorstwa małe i średnie

Pod względem odsetka przedsiębiorstw ponoszących nakłady na działalność innowacyjną województwo dolnośląskie zajmowało w sektorze przemysłowym 7. miejsce w kraju, a w sektorze usługowym 2. miejsce

Średnia wartość nakładów w przeliczeniu na jedno przedsiębiorstwo, które poniosło nakłady na działalność innowacyjną, w sektorze usługowym nadal kształtowała się na poziomie poniżej przeciętnej w kraju, natomiast w przemyśle – zdecydowanie powyżej

W 2019 r. łączny budżet na innowacje w sektorze przemysłowym osiągnął na Dolnym Śląsku wartość 2170 mln zł, stanowiąc 9,4% ogółu nakładów na działalność innowacyjną w Polsce (wobec 1220 mln zł w 2018 r.), a sektorze usługowym 826 mln zł, stanowiąc 5,4% krajowego budżetu na innowacje w tym sektorze (w 2018 r. – 488 mln zł).

W porównaniu do 2018 r. wartość nakładów na działalność innowacyjną w grupie dolnośląskich przedsiębiorstw przemysłowych wzrosła o 78,0%, podczas gdy przeciętnie w kraju zmniejszyła się o 0,9%. Również w sektorze usług, nakłady na działalność innowacyjną w porównaniu do sytuacji w 2018 r. kształtowały się na wyższym poziomie – uległy zwiększeniu o 69,1% (wobec wzrostu o 21,8% przeciętnie w kraju).

Średnia wartość nakładów w przeliczeniu na jedno przedsiębiorstwo, które poniosło nakłady na działalność innowacyjną, wynosiła 6479 tys. zł (co stanowiło 135,0% przeciętnej krajowej), a w sektorze usługowym – 3278 tys. zł (co stanowiło 56,2% przeciętnej krajowej).

Tabl. 3. Przedsiębiorstwa, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
	w %				
Przedsiębiorstwa przemysłowe	15,3	14,5	15,2	14,0	14,3
Przedsiębiorstwa usługowe	8,6	6,2	8,9	9,7	11,6

Tabl. 4. Nakłady na działalność innowacyjną w 2019 r.

Wyszczególnienie	Nakłady ogółem	Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (B+R)		Pozostałe nakłady na działalność innowacyjną (z wyłączeniem działalności B+R)	
		razem	w tym B+R wykonane w jednostce (wewnętrzne)	razem	w tym inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w celu realizacji działalności innowacyjnej
Przedsiębiorstwa przemysłowe	2170488	853464	716026	1317024	1028142
Przedsiębiorstwa usługowe	826148	710211	664491	115937	89397

Podobnie, jak w skali całego kraju, w przedsiębiorstwach przemysłowych dominowały nakłady na działalność innowacyjną poza działalnością badawczo-rozwojową (B+R), szczególnie inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, które stanowiły 47,4% wszystkich nakładów na innowacje. Przedsiębiorstwa usługowe natomiast, najwięcej środków przeznaczyły na działalność badawczą i rozwojową (86,0%), szczególnie na prace B+R wykonane w jednostce (wewnętrzne) – stanowiły one 80,4% ogółu budżetu na innowacje.

W strukturze nakładów na działalność innowacyjną według źródeł finansowania, w przedsiębiorstwach przemysłowych oraz usługowych największy był udział środków własnych - odpowiednio 65,4% i 75,2% (przeciętnie w kraju odpowiednio 75,0% i 82,8%); znacznie mniejszy odsetek stanowiły środki pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) - odpowiednio 3,3% w przemyśle i 15,2% w usługach (przeciętnie w kraju 5,4% i 7,6%).

Przychody ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w Podręczniku Oslo, udział w badanym roku przychodów ze sprzedaży nowych lub ulepszonych produktów wprowadzonych na rynek w ciągu ostatnich trzech lat w wartości przychodów ze sprzedaży ogółem jest traktowany jako wskaźnik oceny efektów działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa. Wskazuje on na zmiany w zakresie unowocześnienia asortymentu produktów oraz ich konkurencyjności.

W 2019 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2017-2019, w przychodach ogółem wyniósł w przedsiębiorstwach przemysłowych 9,6%, a w usługowych – 2,6% (wobec odpowiednio 7,2% i 3,5% w przypadku innowacji wdrożonych w okresie 2016-2018). W skali całej Polski udział tych przychodów wynosił odpowiednio – 9,3% oraz 3,0%.

Największy udział przychodów ze sprzedaży innowacji produktowych, zarówno w przedsiębiorstwach przemysłowych, jak i usługowych odnotowano w jednostkach dużych, tj. o liczbie pracujących 250 osób i więcej - 12,0% i 3,2% (przeciętnie w kraju odpowiednio 12,1% i 5,3%).

Tablica 5. Udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

Wyszczególnienie	Produkty wprowadzone na rynek w latach 2017-2019		
	ogółem	nowe dla rynku	nowe tylko dla przedsiębiorstwa
	w %		
Przedsiębiorstwa przemysłowe	9,6	4,3	5,3
liczba pracujących:			
10-49	0,9	0,5	0,4
50-249	5,1	0,6	4,4
250 i więcej	12,0	5,8	6,2
Przedsiębiorstwa usługowe	2,6	1,7	0,9
liczba pracujących:			
10-49	0,6	0,2	0,4
50-249	4,7	3,1	1,6
250 i więcej	3,2	2,3	0,8

W celu określenia zarówno efektu działalności innowacyjnej (wpływu sprzedaży innowacji na strukturę sprzedaży), jak i skali oddziaływania wprowadzonych innowacji, wyodrębnia się:

- sprzedaż produktów nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku, na którym działa przedsiębiorstwo (jakkolwiek produkty te mogły być już dostępne na innych rynkach); efekty wdrożenia innowacji na zewnątrz przedsiębiorstwa;
- produktów nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa (wcześniej mogły być już wprowadzone przez konkurencję, inne firmy na rynek, na którym działa przedsiębiorstwo); efekty wdrożenia innowacji wewnątrz przedsiębiorstwa.

W 2019 r. dolnośląskie przedsiębiorstwa przemysłowe, podobnie jak w skali całego kraju oraz w większości województw, osiągnęły niższe przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku, niż nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa.

Biorąc pod uwagę sektor przemysłowy udział przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych tylko dla przedsiębiorstwa wynosił w województwie dolnośląskim 5,3% (a ze sprzedaży produktów innowacyjnych nowych na rynku na poziomie 4,3%).

Przychody ze sprzedaży produktów innowacyjnych na eksport w przychodach ogółem przedsiębiorstw stanowi ważną informację o wpływie innowacji produktowych na ogólną strukturę przychodów i poziom innowacyjności przedsiębiorstwa oraz międzynarodową pozycję konkurencyjną przedsiębiorstw. W przypadku dolnośląskich przedsiębiorstw przemysłowych przychody ze sprzedaży produktów innowacyjnych na eksport stanowiły 57,4% przychodów ogółem ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych (w sektorze usługowym 49,8%), co stanowiło 5,5% ogólnej wartości przychodów (w sektorze usługowym 1,3%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny we Wrocławiu

p.o. Dyrektora Halina Woźniak

tel: 71 37 16 400

Rozpowszechnianie:

Informatorium

tel: 71 37 16 362, 71 37 16 455

Dolnośląski Ośrodek Badań Regionalnych

tel. 71 37 16 371

e-mail: A.Ilczuk@stat.gov.pl

wroclaw.stat.gov.pl

[@WROCLAW_STAT](https://twitter.com/WROCLAW_STAT)

[@USWroclaw](https://www.facebook.com/USWroclaw)

Powiązane opracowania

[Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce w latach 2016-2018](#)

[Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w województwie dolnośląskim w latach 2016-2018](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Nauka i technika- Działalność innowacyjna](#)

[Strateg](#)

[Atlas Regionów](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Działalność innowacyjna](#)

[Innowacja](#)

[Innowacja produktowa](#)

[Innowacja w procesie biznesowym](#)

[Przedsiębiorstwo innowacyjne](#)